

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/184930,Znicze-pamieci-w-godzinie-smierci-rotmistrza-Witolda-Pileckiego-Poznan-i-Srem-25-.html>
28.04.2024, 02:00

Znicze pamięci w godzinę śmierci rotmistrza Witolda Pileckiego - Poznań i Śrem, 25 maja 2023

25 maja 1948 r. o godz. 21:30 komuniści zabili jednego z najdzielniejszych obrońców Niepodległej. Ciało rtm. Witolda Pileckiego potajemnie pogrzebano prawdopodobnie na tzw. Łączce (kwatery „Ł” cmentarza Powązkowskiego). Dopiero we wrześniu 1990 r. Sąd Najwyższy uniewinnił rotmistrza i jego towarzyszy. 25 maja 2023 r. o godz. 21:30 w miejscach upamiętnień zapłonęły znicze ku czci rtm. Pileckiego.

W Poznaniu zapaliliśmy znicze w podcieniach dziedzińca klasztoru dominikanów, pod tablicą upamiętniającą rtm. Pileckiego. Znajduje się ona obok tablic upamiętniających Stanisława Kasznicę i Lecha Karola Neymana oraz ppłk. Łukasza Cieplińskiego.

W Śremie w Parku Śremskich Odlewników znicz zapłonął pod pomnikiem rtm. Pileckiego, który powstał z inicjatywy stowarzyszenia Komitet Obywatelski w Śremie, a Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu ufundował umieszczoną na nim tablicę memoratywną.

Rotmistrz Witold Pilecki

Służbę Polsce rozpoczął w czasie wojny z bolszewikami w 1920 r. Walczył podczas kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego. W 1940 r., wykonując misję zleconą przez dowództwo ZWZ, dobrowolnie poddał się aresztowaniu i wywózce do niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, by zdobyć informacje o zbrodniach Niemców i zorganizować konspirację niepodległościową. Na skutek zagrożenia dekonspiracją podjął decyzję o ucieczce, którą udało mu się szczęśliwie przeprowadzić.

W 1944 r. walczył w powstaniu warszawskim, w zgrupowaniu Chrobry II. Od 1945 r. służył w 2 Korpusie Polskim we Włoszech, skąd – decyzją gen. Władysława Andersa – wrócił do Polski, by odtworzyć rozbite po działaniach wojennych struktury wywiadowcze, działające dla Rządu RP na Uchodźstwie. Został aresztowany w maju 1947 r., osadzony w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej w Warszawie i poddany okrutnemu śledztwu. Mimo tortur do końca zachował żołnierską postawę. Pozostał wierny dewizie: Bóg, Honor, Ojczyzna.

Pokazowy proces przed komunistycznym sądem trwał dwa tygodnie. Rtm. Pilecki i jego podwładni zostali skazani za „szpiegostwo”. Orzeczono trzy kary śmierci i kilka długoletniego więzienia. Ostatecznie Tadeuszowi Płużańskiemu i Marii Szelałgowskiej kary śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie. Rtm. Pilecki został zamordowany strzałem w potylicę, wieczorem 25 maja 1948 r. Ciało złożono w nieoznaczonym miejscu na warszawskich Powązkach.

Przed II wojną światową Witold Pilecki gospodarował w rodzinnym majątku w Sukurczach. Organizował pomoc społeczną, kółka rolnicze i kursy przysposobienia wojskowego. Założył rodzinę. Rozwijał zdolności artystyczne: rysował, malował, pisał wiersze...

Do 1989 r. wszelkie informacje o dokonaniach i losie Witolda Pileckiego podlegały w PRL ścisłej cenzurze. W lipcu 2006 r. prezydent Lech Kaczyński, w uznaniu zasług Witolda Pileckiego i jego oddania sprawom ojczyzny, odznaczył go pośmiertnie Orderem Orła Białego. W 2013 r. został pośmiertnie awansowany na pułkownika.